

## نخستین اکران فیلم «عطرآلود» در سینمای جدید دزفول

مراسم افتتاح «پردیس سینمایی مهر مادر» نخستین پردیس سینمایی شهر دزفول با اکران فیلم سینمایی «عطرآلود» و حضور جمعی از مدیران سینمایی کشور، مسئولان استان خوزستان و هنرمندانی چون بهروز افخمی، رضا میرکریمی، حبیب اسماعیلی، محمدعلی باشه آهنگر، هادی مقدم‌دوست، جلیل سامان و... برگزار شد. هادی مقدم‌دوست در این مراسم ضمن ابراز خوشحالی از آغاز اکران عطر آلود در دزفول، گفت: من مدیون مردم دزفولم.

دزفول برای من و همه ما در دوران دفاع مقدس یک معلم بود. از مقاومت نمی‌توان حرف زد، مگر این‌که از امید حرف بزنیم. کنار عبارت مقاومت، امید هست و این درست ترجمه دفاع مقدس و دزفول برای بنده است. رضا میرکریمی نیز در این مراسم با بیان این‌که دوق‌زده دیدار شهری شدم که ۲۴ سال قبل در آن زندگی می‌کردم، افزود: خاطراتی از دزفول برای من مانده که هریک قصه‌ای هستند. یک جمله معروف است که می‌گوید آدم‌های



فاطمه رستمی گروه فرهنگ و هنر

**در سال‌های اخیر و رویکردهای جدید سازمان سینمایی، ایران و کشورهای همسایه تفاهم‌نامه‌های متعددی در راستای تبادل دانش فنی و تخصصی سینمایی، تبادل استاد و دانشجو در حوزه سینما، تولید فیلم‌های مختلف با محوریت اشتراکات فرهنگی، آداب و رسوم، دین و مذهب، قرابت زبانی و... امضا کرده‌اند که قرار است به خلق آثاری سینمایی منجر شود و اعتلای این هنر و صنعت در منطقه را به دنبال داشته باشد. اهمیت تولید سینمایی مشترک بین ایران و کشورهای ایران فرهنگی از این روست که قرن‌هاست کنار یکدیگر زیست کرده‌ایم و می‌توانیم از این ظرفیت‌ها با هدف تعمیق دوستی‌ها و همکاری بیشتر استفاده کنیم. این هدف‌گذاری موجب کاهش فاصله‌ها و اتحاد بین کشورهای منطقه می‌شود و زمانی‌که به کمک ابزار فرهنگ‌سازی مانند سینما انجام شود، تأثیرگذاری آن بیشتر خواهد بود. تولید مشترک فیلم سینمایی بین ایران و کشورهای همسایه، تجربه نوعی هم‌وطنی سینمایی را برای مخاطبان به ارمغان می‌آورد و ملت‌های بیشتری را با چالش‌ها و پیشرفت‌های همسایگان‌شان آشنا می‌کند. در واقع می‌توان تولیدات سینمایی مشترک میان ایران و کشورهای همسایه را از یکسو بازاری اقتصادی برای دو کشور و از سوی دیگر راهی برای ارتقای کیفیت فیلم‌های سینمایی به‌دلیل هم‌افزایی مادی و معنوی دانست.**



گرچه سال‌هاست که برخی فیلمسازان ایرانی همکاری با سینماگران کشورهای اروپایی و آمریکایی با هدف تولید فیلم مشترک را تجربه کرده‌اند اما می‌دانیم که اشتراک فرهنگی، دینی، تاریخی و حتی زبانی قابل پرداختن میان ما و آن کشورها وجود ندارد. ولی ما با همسایه‌های خودمان حرف مشترک بیشتری داریم و نه تنها زبان همدیگر را بهتر می‌فهمیم، بلکه به واسطه تمدن کهن در این منطقه، چهره‌ها و مفاخر هنری، ادبی، علمی بسیاری در ایران و همسایگی ما و در منطقه وجود دارند و به نوعی آن قدر آب در گوزه هست که لازم نباشد تا برای گفتن حرفی جدید و قابل درک برای مردم، گرد جهان بگردیم، شوریخانه همین حالا بسیاری از چهره‌های فرهنگی، مذهبی و ادبی معاصر و گذشته را که در ایران و کشورهای همسایه افتخارآفرینی کرده‌اند، نمی‌شناسیم؛ در حالی‌که تاکنون باید فیلم‌ها و سریال‌های زیادی در این رابطه ساخته می‌شد و امروز به جای این‌که تازه به فکر آغاز همکاری باشیم، به دنبال توسعه و تقویت تولیدات سینمایی می‌بودیم. امروز حتی شاهد ساخت فیلمی در مورد کشورهایی که با یکدیگر زبان مشترک داریم، مانند تاجیکستان، کشورهایی که در زمینه مذهبی نزدیکی زیادی داریم، مانند عراق، افغانستان و پاکستان که از منظر همسایگی اهمیت زیادی دارند هم نیستیم. به تصویر کشیدن این مفاخر نامدار بین ایران و کشورهای منطقه، زمینه‌های همکاری میان دو کشور را گسترده‌تر می‌کند؛ چراکه این مفاخر، جزو میراث مشترک و ارزشمند فرهنگی ما و همسایگان به‌شمار می‌روند و هر دو طرف و حاضرند در این زمینه هزینه کنند.

### خطر تحریف حقایق فرهنگی مشرق زمین

یکی از تبعات کم‌کاری ما و همسایگان در زمینه ساخت فیلم مشترک با یکدیگر که منجر به معرفی فرهنگ و مفاخر ایران و منطقه شود، این است که دیگری در فاصله جغرافیایی و شاید زاویه فرهنگی با ما، بدون هیچ درک کامل و موقفی از تجربه زیسته و فرهنگ حاکم بر ایران و همسایگانش، دست به کار ساخت فیلم و سریال‌هایی شوند که احتمالاً به دلیل مبهم بودن خصوصیات فرهنگی نهفته در این نقطه از دنیا و برای تجلی اهداف و ایده‌های خود و تصویرسازی مبتنی بر خواست سیاست‌گذاران‌شان، تحریفات یا اشکالات روایی و تاریخی در فیلم خواهند داشت. در حالی که ما می‌توانیم در قالب همکاری مشترک با کشورهای همسایه و توجه به داشته‌ها و اندوخته‌های فرهنگی خودمان، فیلم‌های سینمایی تولید کنیم که

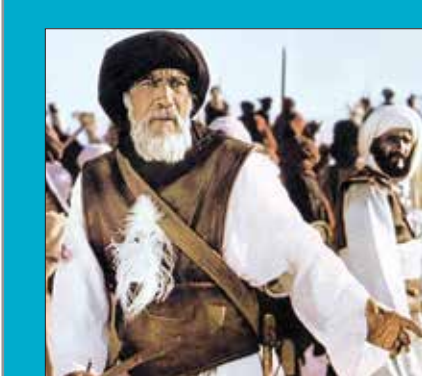
هم از بعد اقتصادی برای دو کشور ثمرات خیری داشته باشد، هم از ساخت روایتی متناقض با حقیقت فرهنگ مشرق زمین از سوی سینمای غرب، جلوگیری شود.

به عنوان مثال این امکان وجود دارد که در همکاری با ترکمنستان در خصوص آداب و رسوم مشابه یا چهره‌های هنری و ادبی مشترک مانند مخطومقلی فراغی، شاعر ترکمن زاده ایران که آراشگاه وی در روستای آق توقای شهرستان مراوه‌تپه استان گلستان قرار دارد، فیلم بسازیم یا در همکاری مشترک با پاکستان، اقبال لاهوری را داریم که تولید سینمایی یا سریال در خصوص زندگی چنین چهره نامداری قطعاً برای دو کشور جذاب خواهد بود. ظاهراً فیلم‌نامه فیلم سینمایی اقبال لاهوری با هدف تولید مشترک با پاکستان، در حال آماده‌سازی است و بنیاد سینمایی فارابی قرار دان آن را به زودی منعقد می‌کند. همچنین می‌دانیم که اشعار حکیم نظامی به زبان فارسی سروده شده و میراث مشترکی بین دو کشور ایران و آذربایجان به‌شمار می‌رود. اخیراً نیز اخباری در مورد فراهم شدن مقدمات به منظور ساخت فیلمی برای حکیم نظامی مطرح شده و جمهوری آذربایجان قرار است در خصوصی زندگی این شاعر شناخته شده با ایران تولید سینمایی

مشترکی داشته باشد. همچنین امکان ساخت فیلم‌هایی درباره بوعلی سینا در همکاری با کشورهایی مانند تاجیکستان و ازبکستان وجود دارد یا می‌توانیم با جمهوری چین در مورد تاریخچه جاده ابریشم و قصه‌هایی که در این تاریخ و تمدن وجود دارد و اشتراکات تاریخی، فیلم سینمایی بسازیم.

### هدف گذاری برای ساخت فیلم با کشورهای منطقه

در ۱۰ سال گذشته و حتی قبل از آن ۲۳ تولید مشترک سینمایی داشته‌ایم که هرکدام به نوعی در تاریخ سینمای ایران نقطه عطفی بوده‌اند. این همکاری‌ها مشارکت در اقتصاد جهانی در واقع تنها راه برون‌رفت از شرایط فعلی برای سینمای ایران است و یکی از راه‌های دستیابی به اقتصاد جهانی، تولید مشترک است و وقتی به تولید مشترک سینمایی برسیم، همین اشتراکات موجب اکران وسیع‌تر آثار سینمایی ایران در کشورهای منطقه و سایر کشورهایی که در تعامل فرهنگی و سینمایی با ما قرار دارند، می‌شود. جدا از تولیداتی که سینمای ایران با کشورهای غربی داشته که موضوع این گزارش هم نیستند زیرا هیچ‌گاه نتوانستند ظرفیت‌های سینمای ایران را به جهانیان بشناسانند و حتی در زمینه اقتصادی نیز موفق نبودند، در تجربیات محدودی که سینمای ایران با کشورهای همسایه و درواقع سینمای مشرق‌زمین داشته، موفقیت‌های نسبی به‌دست آمده است که می‌توان به همکاری



همسایگان به نفع خود سود برده و سینما را بوم نقاشی تصاویری کرده که دوست دارد از این منطقه به جهان ارائه کند. اکران فیلم‌های سینمایی با موضوعات دینی مشترک مانند زندگی انبیا و مفاهیم و مصادیق دینی چالش‌های خاص خودش را دارد. زمانی که فیلم «مریم مقدس» ساخته شد ابتدا تنها سه سینمای درجه دو داشت چراکه به گفته تهیه‌کننده این اثر، عده‌ای می‌گفتند فیلم‌های دینی چه ربطی به سینما دارد؟ و حتی آن‌را مسخره می‌کردند و برای اثر تبلیغ نمی‌کردند اما استقبال بی‌نظیر در همان اوایل اکران، تعداد سینماهای نمایش‌دهنده این فیلم دینی را به بیش از ۱۰ سینما رساند و نهایتاً با ۵۰ سینما اکران تمام شد. این یعنی مخاطب اتفاقاتشنه تماشای فیلم‌های برآمده از فرهنگ بومی ایران است.

ثروتمند، آدم‌هایی هستند که قصه زیاد شنیده‌اند. سینما اکنون تنها جای مدرن برای قصه گفتن است و هرکس زیرساخت سینمایی می‌سازد به فرهنگ و هنر کشور کمک می‌کند. پردیس سینمایی مهر مادر با ظرفیت ۴۸۰ صندلی و پنج سالن سینمایی ازجمله یک سالن چندمنظوره، یک سالن اختصاصی کودک و یک سالن VIP با زیربنای ۲۷۰۰ متر به‌عنوان اولین پردیس مدرن سینمایی در شمال استان خوزستان بهره‌برداری شد.

که در اوایل دهه ۸۰ به تولیداتی به معنای واقعی کلمه تولید مشترک در سینما رسیدیم که کمال تبریزی با فیلم «فرش باد» این کار را انجام داد.

این فیلم محصول مشترک سینمای ایران و ژاپن بود که طی آن هم سرمایه‌گذاری به‌صورت مشترک رقم خورد و دوربین، در بخش‌هایی از ایران و ژاپن تصویر گرفت. کافه ترانزیت، تولدی دیگر، رستاخیز، سلام بمبئی و ... بسیاری دیگر از فیلم‌ها در این سال‌ها به‌صورت مشترک با کشورهای همسایه ساخته شد اما به‌دلیل نبود سیاست‌گذاری مشخص راه به جایی نبرد و نتوانست در زمینه اقتصادی هم آورده‌ای داشته باشند.

همین روزها نیز فیلم سینمایی «مست عشق» به کارگردانی حسن فتحی، تولید مشترک ایران و ترکیه در دو کشور در حال اکران است که گرچه نقدهایی به اثر شده اما می‌توان ساخت فیلمی درخصوص مفاخر ارزشمند برای دولت‌ها را به فال نیک گرفت و چنین آثار سینمایی بزرگی را سرآغاز دوران تولیدات مشترک با استانداردهای بالا دانست.

### قابلیت‌های سینمایی ایران فرهنگی

جغرافیای ایران فرهنگی این قابلیت را دارد که سینماگران ایرانی با مطالعه روی سبک زندگی، مفاخر فرهنگی، ادبی، سیاسی و تاریخی مشترک در دامنه این جغرافیا، فیلم‌های سینمایی در قالب همکاری دوجانبه تولید کنند.

به‌عنوان نمونه کشورهای حاشیه دریای خزر و کشورهای حوزه خلیج فارس در شمال و جنوب ایران مانند گنجه‌نی‌ای از روایت‌های نگاشته هستند؛ داستان‌های تاریخی، مذهبی یا موضوعات مرتبط با آداب و رسوم مشترک بین ایران و این کشورها قطعاً دیدنی خواهد بود. ضمن این‌که تولید فیلم سینمایی مشترک با چنین رویکردی، می‌تواند موجب هویت‌بخشی به مردمان ایران و کشورهایی که در موضع همکاری با آنها قرار داریم شود. خوشبختانه در سازمان سینمایی نقشه راه جدیدی در حوزه بین‌الملل تعریف شده که به‌واسطه آن قرار است همکاری بیشتری با کشورهای منطقه و نیز کشورهای که مشترکات تاریخی، فرهنگی و آیینی دارند، داشته باشیم.

### نیاز به اتحادیه فیلمسازی در اوراسیا

اولین گام در رسمیت یافتن تولید فیلم سینمایی مشترک با کشورهای همسایه به‌عنوان جریان مستمر، برداشتن موانع و ایجاد سازوکاری دائمی برای مدیریت تعاملات فرهنگی و سینمایی است؛ به‌عنوان مثال ما هیچ اتحادیه فیلمسازی در آسیا نداریم و شاید تاسیس و فعالیت چنین نهادی در نقش تنظیم‌گر تولیدات سینمایی کشورهای آسیایی، به تولید فیلم‌های مشترک بیشتری کمک کند.

فرض کنید مراسمی شبیه به رویداد‌های سینمایی در جهان برای منطقه اوراسیا داشته باشیم که لازمه آن تشکیل اتحادیه سینمایی کشورهای منطقه است. قطعاً پیاده‌سازی و اجرایی‌شدن چنین طرح‌هایی، از آنجایی که برآمده از خواست ملت‌هایی با اشتراکات فرهنگی است، به تولیداتی خواهد رسید که همسو با همین فرهنگ و دغدغه‌های مشترک ملت‌های منطقه است.

### جان بخشی به سینمای استراتژیک در منطقه

به‌عنوان نمونه، با توجه به تجربیات ایران و کشورهای همسایه از اقدامات تروریستی داعش در منطقه و حملات آمریکا به کشورهای عراق، افغانستان و... در دهه‌های اخیر، آیا در تعامل با همسایگان نمی‌توانستیم تولیدات سینمایی در راستای بیان حقیقت پشت‌پرده این فجایع برای مردمان داشته باشیم؟ اصلاً میزان تولیدات سینمایی ما با محوریت دغدغه‌های مشترک در این منطقه، با آنچه غربی‌ها آن هم به صورت تحریف شده، از وضعیت ما و حضور خود در خاورمیانه روایت می‌کنند، قابل مقایسه هست؟! ما تقریباً هیچ دستاورد قابل دفاعی در این خصوص نداریم که بتوانیم از آنها به‌عنوان آثار سینمایی استراتژیک، میان ایران و کشورهای همسو و هم‌مرز یاد کنیم.



### جغرافیای ایران فرهنگی قابلیت دارد که سینماگران ایرانی با مطالعه روی مفاخر مشترک فیلم‌های سینمایی در قالب همکاری دوجانبه تولید کنند

فرصت کافی برای رسیدگی و توسعه به این بخش از دیپلماسی را نداریم، اما با گذر از دشواری‌ها از دهه‌های ۲۰ به بعد شاهد رشد همکاری‌های سینمایی ایران با کشورهای همسایه بودیم تا جایی

### چه فیلم‌هایی به معنای واقعی تولید مشترک است؟

اصولاً فیلمی محصول مشترک به حساب می‌آید که علاوه بر حضور عوامل کشورهای تولیدکننده آن، سرمایه‌گذار یا تهیه‌کننده‌ای خارجی نیز داشته و در کشور دوم هم اکران شود. در واقع در تولید مشترک سینمایی، هر دو کشور باید به یک میزان مشارکت داشته باشند و این‌گونه نباشد که ایران بازیگران، عوامل تخصصی و هزینه‌های لازم را تامین کند و فقط فیلمبرداری در کشور دیگر انجام شود یا برعکس، بلکه تفاهم‌نامه‌ای لازم است که تمام جزئیات در قالب همکاری مشترک در آن توضیح داده شود. چنین روندی نیازمند دیپلماسی فرهنگی جدی است و ما به‌دلیل شرایط خاصی که ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی تجربه کرد،

فرصت کافی برای رسیدگی و توسعه به این بخش از دیپلماسی را نداریم، اما با گذر از دشواری‌ها از دهه‌های ۲۰ به بعد شاهد رشد همکاری‌های سینمایی ایران با کشورهای همسایه بودیم تا جایی

### چهره

## آمریکا به سمت فروپاشی پیش می‌رود

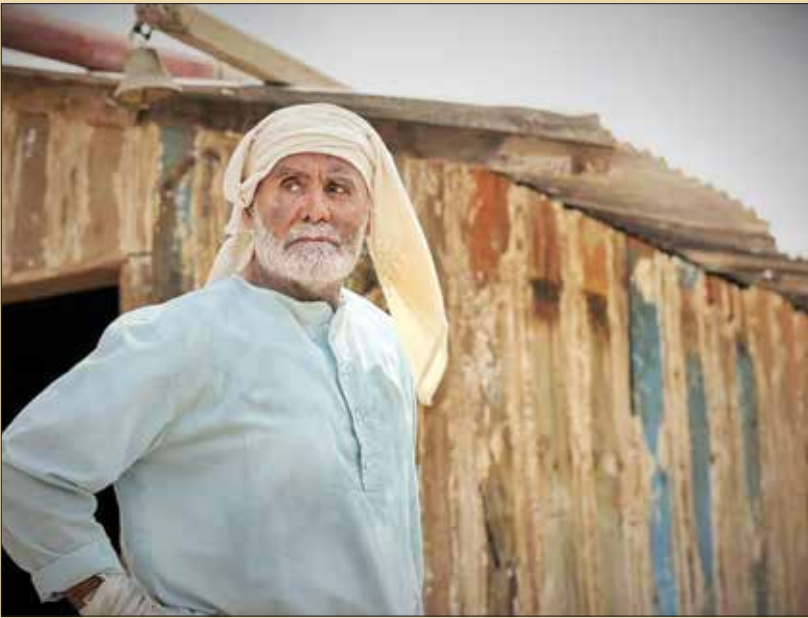
فرانسیس فورد کاپولا، کارگردان آمریکایی در جشنواره فیلم کن گفت: آمریکا که بنیان‌گذاران آن سعی کردند، قوانین و ساختارهای دولتی جمهوری روم باستان را تقلید کنند، به سمت فروپاشی مشابه پیش می‌روند. فرانسیس فورد کاپولا، کارگردان برنده اسکار که برای نمایش جدیدترین فیلمش با عنوان «مگالوپولیس» در جشنواره کن به سرمی برد، در یک کنفرانس مطبوعاتی در این رویداد گفت: «آنچه در آمریکا، در جمهوری ما، در دموکراسی ما اتفاق می‌افتد، همان‌گونه پیش می‌رود که روم جمهوری خود را هزاران سال پیش از دست داد. سیاست‌های آمریکا ما را به جایی رسانده که ممکن است جمهوری خود را از دست بدهیم. آمریکا براساس ایده‌های جمهوری روم بنا شد. ما شاه نمی‌خواستیم، بنابراین آنها شکل جدیدی از حکومت به نام جمهوری را با مجلس سنا و قوانین روم و با همه چیزهایی که ما پذیرفته‌ایم، اختراع کردند. احساس من این بود که یک حماسه رومی را در آمریکا می‌درن سازم و نمی‌دانستم که با سیاست امروز تا این حد مرتبط است.» سازنده سگانه «پدرخوانده» گفت که در حال مشاهده یک روند به سمت سنت نئو راستگراتر و حتی فاشیستی نه فقط در آمریکا، بلکه در سراسر جهان است.



## جمشید هاشم‌پور در «مسخ نرگس»

**همزمان با اکران فیلم سینمایی «مسخ نرگس» به کارگردانی حامد علیزاده و تهیه‌کنندگی سعید شرفی‌کیا نخستین عکس از جمشید هاشم‌پور در این فیلم رونمایی شد. او در این فیلم در نقش «ناخدا» ظاهر شده که همزمان به «لنج‌سازی» اشتغال دارد. فیلم سینمایی مسخ نرگس از تولیدات مؤسسه سینمایی نگار فیلم تبیان در شهر بوشهر و شهرهای اطراف فیلمبرداری شده است.**

**در این فیلم بهناز جعفری، پدرام شریفی، مجید نوروزی و تعدادی از هنرمندان بوشهری در کنار دو بازیگر از کشور اسپانیا بازی کرده‌اند.**



### قاب

